

Palautekooste ja työryhmän vastine (1. vaihe): JHS XXX Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma

8.8.2016

1. Organisaatio

Vastaajien määrä: 19

- Rautjärven kunta
- Kinnulan kunta
- Soinin kunta
- Vaalijalan kuntayhtymä
- Sotkamon kunta
- Yksityishenkilö
- Yksityishenkilö
- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Marttilan kunta
- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Helsingin kaupunki
- Yksityishenkilö
- Lahden kaupunki
- Korsholms kommun
- Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
- Yksityishenkilö
- Kouvolan kaupunki
- Yksityishenkilö
- TEM

2. Yhteys henkilön tiedot

Vastaajien määrä: 19

3. Yleiskommentit

Vastaajien määrä: 12

No	Palaute	Työryhmän vastine
3.1	Selkeä esitys	Ei toimenpiteitä
3.2	Hyvä, että tällainen käsikirja on laadittu ja tietyllä tarkkuudella. Tuleva maakuntahallinto vaikuttaa julkishallinnon rahoitusmuotojen toteutukseen. Valtuuston rooli talouden ohjaajana korostuu huomattavasti, jatkossa ohjeistusta tavoiteasettelusta ja vaikuttavuusarviointista. Talouden suunnittelun ja seurannan työvaade kasvaa - riittääkö resurssit?	Ei toimenpiteitä
3.3	Hyvä ja selkeä.	Ei toimenpiteitä
3.4	Suositus on perusteellisesti laadittu ja systemaattinen, ja näkemykseni mukaan hyvin tarpeellinen jotta esitettävät tiedot saadaan yhdenmukaisiksi.	Ei toimenpiteitä
3.5	Suosituksen tarkkuustasolla on kaikille peruskunnille haasteellista tehdä talousarviota. Suurilla kunnilla toiminta on niin moninaista, että kaikkien toimintojen suunnitteleminen tällä tarkkuustasolla on hankalaa. Pienillä kunnilla resursoiti taloussuunnittelussa ei anna mahdollisuuksia tähän tarkkuuteen. Yleisesti monet käsikirjassa mainitut asiat eivät talousarviovaiheessa ole vielä tiedossa tai valmiita talousarviossa linjattavaksi. Konsernia koskevista suosituksista on hankala toteuttaa talousarviovalmistelussa, koska ne ovat osittain yhtiöiden päätösvallassa olevia asioita. Lisäksi	Ei toimenpiteitä

	konserniin liittyviin järjestelyihin liittyy konsernin taloudelliset intressit suhteessa muihin osapuoliin.	
3.6	Suositus on tarpeellinen ja suosituksen sitovaa ohjausvaikutusta tulee vahvistaa. Jos näin ei tehdä, niin kunnilta edellytetty vertailukelpoisten tietojen saaminen ei toteudu. Konserninäkökulman huomioiminen on tärkeää, sillä kuntakoko vaihtelee huomattavasti ja kunnat ovat järjestäneet entistä enemmän toimintonsa yhtiöiden kautta. Konsernia koskevien taloudellisten vaikutusten esittäminen on entistä tärkeämpää ja suosituksessa on hyvin tuotu esiin, mitä konsernia koskevia tavoitteita talousarviossa tulee esittää.	Ei toimenpiteitä
3.7	En rekommendation behövs! Det är bra då man hittar informationen sammanställd i en skrift! Det är av stor vikt att rekommendationen då den är färdig publiceras på svenska! I handboken kunde det skrivas mera om MÅLSÄTTNINGARNA i budgeten. Goda konkreta exempel på målsättningar borde finnas. Nu finns bara ett exempel för koncernledningens.	Ei toimenpiteitä (Suositus julkaistaan myös ruotsiksi.) Huomioitu: Lisätään konkreettisia esimerkkejä.
3.8	Elintarviketurvallisuusvirasto Evira kiittää palautepyynnöstä. Eviralla ei ole erityistä lausuttavaa asiasta. Se, että talousarviossa on selkeästi eroteltu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa luo hyvä pohjan toiminnan taloussuunnittelulle. Toiminnan ja talouden kiinteä sitominen toisiinsa taloussuunnittelussa mahdollistaa syy-seuraussuhteiden havainnollistamisen ja niihin reagoimisen.	Ei toimenpiteitä
3.9	Uusi talousarviosuositus on tarpeen kuntalain muutosten vuoksi. Maakuntauudistus on pyritty ottamaan huomioon alun teksteissä, mutta itse suosituksen sisällössä maakuntia ei ole vielä kyetty ottamaan huomioon. Olisiko tarkoituksenmukaista päivittää suositus uudelleen, kunhan maakuntauudistuksen yksityiskohdat ovat selvillä? Silloin maakunnat voitaisiin ottaa huomioon talousarvion yksittäisiä kohtia kuten tavoiteasetantaa, budjetoitiperiaatteita ja talousarvion rakennetta koskevista kohdista. Alun sitovan osan luonne jää lukijalle jossakin määrin epäselväksi. Tämän aiheuttaa toisaalta osan kutsuminen suositukseksi sekä toisaalta se, että ei ole kuvattu, miten tilinpäätökseen sisältyvät talousarvion toteutumisvertailut liittyvät talousarviosta toimitettaviin tietoihin. Olisi hyvä täsmentää vielä sitä, mitä tietoja VM:lle toimitetaan taulukon tietojen lisäksi - ei kai ole tarkoitus toimittaa esimerkiksi koko talousarvion toteutumisvertailua. Käsikirjassa on vuoden 2011 suosituksen tavoitin mukana eräitä käytännön talousarvion laadinnalle vieraita piirteitä. Tällainen on esimerkiksi poistojen laskeminen nykykäyttöarvon mukaan. Vaikka tämä palvelisi teoriassa kustannuslaskentaa, laskentajärjestelmissä ei ylläpidetä tietoa hyödykkeiden käyvistä arvoista. Myöskään tilinpäätöksessä ei ole luettavuuden kannalta hyvä, jos osa poistoista on laskettu hankintahinnan mukaan ja osa muilla perusteilla. Virallisessa tilinpäätöksessä poistot perustuvat aina hankintamenuun.	Ei toimenpiteitä Huomioitu: Maakuntien osuus poistetaan tästä suosituksesta. Huomioitu: Korostetaan suosituksen eli valtiovarainministeriön tietotarpeen täyttämisen sitovuutta ja liitteenä olevan käsikirjan ohjaavuutta (soveltamisohje). Korostetaan, että toteumatietoja ei kerätä erikseen vaan ne sisältyvät tilinpäätökseen. Huomioitu: Poistetaan nykykäyttöarvon mainitsemat virkkeet käsikirjasta.
3.10	Sekavuutta aiheuttaa kaksi erillistä asiakirjaa, miksi näitä ei voida yhdistää yhdeksi. Mahdotonta antaa täydellistä palautetta suosituksesta näin lyhyessä ajassa. Termierot tilinpäätökseen nähden eivät ole helposti toteutettavissa, (tulot-tuotot, menot-kulut) valitettavasti tietojärjestelmiin tehtävät muutokset eivät käy helposti.	Hylätty: Suositus on sitova osa, jossa kuvataan mm. valtiovarainministeriön tarpeesta kerättävät tiedot. Liitteenä on käsikirja, joka on soveltamisohje kerättävien tietojen tuottamiseksi.
3.11	Myöhemmin aloittavien maakuntien lainsäädäntötyö (mm. asiakkaan valinnanvapauslaki ja järjestämislaki) on vielä kesken, joten on vaikea arvioida, miten JHS- suositusluonnos palvelee tulevia	Huomioitu: Maakuntien osuus poistetaan tästä suosituksesta.

	maakuntia. Onko JHS - suositusluonnos riittävä huomioimaan vielä avoinna olevan tulevan maakunnan ja valtion välisen rahoitusmallin ja toisaalta maakunnan ja palveluntuottajien (yksityiset, kolmas sektori, julkinen). Tarvitaanko JHS suositukseen mahdollisesti tarkennuksia maakunnan osalta?	
3.12	<p>Yhdenmukaiset tietorakenteet ja tietojen julkaiseminen yhdenmukaisessa formaatissa on erittäin kannatettavaa.</p> <p>Suositusluonnoksen soveltamisalaan on kirjattu jo tässä vaiheessa tuleva maakuntahallinto. On tärkeää, että kunnilta maakuntahallintoon siirrettävien kokonaisuuksien näkökulmasta kuntien taloustiedon tuottamisen osalta standardointi etenee, erityisesti maakuntahallintoon siirtyvän sote-toimialueen osalta.</p> <p>Sen sijaan mielestämme jatkovalmistelussa olisi syytä toteuttaa ”tarkastuskierrös” valtiolta maakunnille siirrettävien tehtävien osalta ja huomioida maakuntaudistuksen valmistelun eteneminen ja sen vaikutukset ja mahdolliset täydennystarpeet tietorakenteisiin.</p> <p>Pitäisimme tärkeänä maakuntaudistuksen yhteydessä tarvittavasta useamman JHS-kuntasuosituksen tietorakenteiden ja tekstien tarkistuskierröksestä, koskien valtiolta maakunnille siirrettäviä tehtäviä ja menettelyjä.</p>	Huomioitu: Maakuntien osuus poistetaan tästä suosituksesta. Maakunnille laadittaneen oma JHS-suositus.

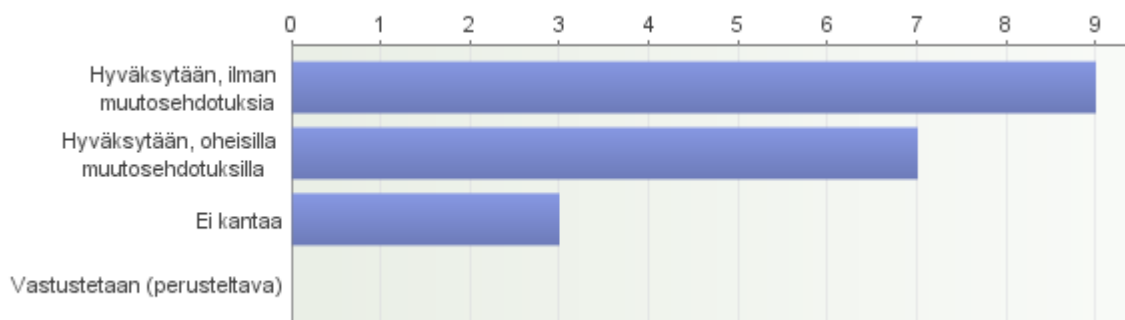
4. Anna arviot seuraavista suositusluonnokseen liittyvistä väitteistä asteikolla 1-5 (5 = samaa mieltä, 1 = eri mieltä)

Vastaajien määrä: 18

	5	4	3	2	1	Yhteensä	Keskiarvo
Suositus on tarpeellinen	13	3	2	0	0	18	4,61
Suositus on otettavissa käyttöön ilman tukea ja koulutusta	4	6	5	2	1	18	3,56
Suosituksen luettavuus ja ymmärrettävyys ovat hyvällä tasolla	3	8	5	1	1	18	3,61
Yhteensä	20	17	12	3	2	54	3,93

5. Suositusluonnoksen hyväksyminen

Vastaajien määrä: 19

6. Vastustusperusteet

Ei vastauksia.

7. Muutosehdotukset kappaleeseen 1. Johdanto

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
7.1	3. kappale. Kun talousarvio tulee laatia siten, että se ohjaa ja kannustaa kuntaa tulokselliseen toimintaan. Kuulostaa sitten vähän hölmöltä todeta sen jälkeen, että "eikä budjetointi itsessään estä toiminnan kehittämistä". Minusta tuo viimeinen kohta on turha.	Hyväksytty
7.2	Sitovan osan roolia tulee vielä täsmentää kuvaamalla, mitä tietoja toimitetaan ja millaisella aikataululla.	Huomioitu: Korostetaan suosituksen eli valtiovarainministeriön tietotarpeen täyttämisen sitovuutta.

8. Muutosehdotukset kappaleeseen 2. Soveltamisala

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
8.1	Olisi hyvä täsmentää miten talousarvion toteutusvertailu liittyy talousarviosta toimitettaviin tietoihin. Kerätäänkö toteutumatietoja ja millaisella aikataululla?	Huomioitu: Korostetaan, että toteumatietoja ei kerätä erikseen vaan ne sisältyvät tilinpäätökseen.

9. Muutosehdotukset kappaleeseen 3. Viittaukset

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
9.1	Tässä vaiheessa maakuntien vaikutus suositukseen jää ohueksi. Olisiko maakuntien osuus suositukseen perusteltua täydentää mukaan vasta sen jälkeen, kun uudistuksen yksityiskohdat ovat selvillä?	Huomioitu: Maakuntien osuus poistetaan tästä suosituksesta.

10. Muutosehdotukset kappaleeseen 4. Termit ja lyhenteet

Ei vastauksia.

11. Muutosehdotukset kappaleeseen 5.1 Valtiovarainministeriön toimeksiannosta kerättävät tiedot

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
11.1	Tiedon keruu koskee kuntien, kuntayhtymien ja liikelaitosten lisäksi	Huomioitu: Tekstissä huomioidaan

	<p>myös taseyksiköitä. Suosituksessa olisi hyvä tuoda esiin se, miten esitetään vertailutiedot yhdistyneiden kuntien osalta tai omistusjärjestelyiden kuten yhtiöittämisten osalta. Uuden kuntalain mukaan valtuuston tulee huomioida kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet talousarviota hyväksyessä. Mitään konsernin tietoja ei kuitenkaan kerätä JTS:ää varten. Kunnilta ja kuntayhtymiltä kerätään lainakantatiedot, mutta ei lainasaamisia. Tämä vääristää kuntien välisiä vertailuja, kun osassa kunnissa toimii ns. konsernipankki. Oikeampaa olisi tässä yhteydessä kerätä myös lainasaamiset tytäryhtiöiltä, jotka osalla kunnista ovat huomattavan suuret. Suosituksen liite on ohjaava ja siten ei kuntia velvoittava, mikä antaa kunnille mahdollisuuden soveltaa talousarvion ja taloussuunnitelman sisältöä parhaiten omaa toimintaa ja päätöksentekoa palvelevaksi.</p>	<p>yhtiöittämisten ja kuntaliitosten vaikutukset. Konsernitietoja ei kerätä.</p> <p>Hylätty: Valtiovarainministeriö ei kerää tietoa lainasaamisista.</p>
11.2	<p>Tässä olisi hyvä täsmentää, että taulukko laaditaan ilman sisäisiä eriä. Myös investointien myyntitulojen budjetoinnissa sallitaan käsikirjassa kaksi vaihtoehtoa - kumman mukaan tähän?</p>	<p>Huomioitu: Korostetaan suosituksen virkettä "Tiedot kerätään ulkoisen talousarvion mukaisena".</p> <p>Investointihyödykkeiden myyntitulot merkitään taulukkoon bruttona (tasearvo ja mahdollinen luovutusvoitto).</p>

12. Muutosehdotukset kappaleeseen 5.2 Tilinpäätöksessä oleva talousarvion toteutumisvertailu

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
12.1	<p>Budjettirahoitteisten tehtävien osalta, mitä voisi esimerkinomaisesti tarkoittaa korvaus tehtävien tuotantovälineisiin sitoutuneesta pääomasta? Onko realistista kaikesta sitoutuneesta pääomasta esittää kustannuslaskelmia?</p>	<p>Hylätty: Käsikirjan kappaleessa 6.3.2.6 on määritelty "korke, jotta saadaan omakustannushinta". Tieto voi olla tarpeellinen hinnoittelun kannalta.</p>
12.2	<p>Lukijalle jää epäselväksi, miksi asia on ohjeistettu tässä. Tarkat toteutumisvertailujen laadintaperiaatteet on kuvattu kuntajaoston yleisohjeessa.</p>	<p>Huomioitu: Kappalejärjestystä muutetaan, jolloin ohjeistuksen perustelu käy ilmi. Kappaletta tiivistetään.</p>

13. Muutosehdotukset kappaleeseen 5.3 Käsikirja kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman laatimiseksi

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
13.1	<p>MÅLSÄTTNINGARNA i budgeten kunde konkretiseras. Nu är texten på en allmän nivå, enda konkreta exemplet är för koncernledning. Motsvarande GODA exempel kunde ges för andra verksamheter och nivåer!</p>	<p>Huomioitu: Lisätään konkreettisia esimerkkejä.</p>

14. Muutosehdotukset kappaleeseen 6. Opastavat tiedot

Ei vastauksia.

15. Muutosehdotukset kappaleeseen 7. Liitteet

Ei vastauksia.

16. Muutosehdotukset liitteen 1. Käsikirja kappaleeseen 1. Johdanto

Ei vastauksia.

17. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 2. Soveltamisala

Ei vastauksia.

18. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 3. Termit ja lyhenteet

Vastaajien määrä: 3

No	Palaute	Työryhmän vastine
18.1	Kuntatalousohjelman osalta esitetään täsmennettäväksi, että "kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa, kehitysarviota ja kuntien mahdollisuuksia"	Hyväksytty
18.2	Termien määrittelyn pohjana ovat olleet toisaalta VM:n Mittaamisen käsikirja ja toisaalta KL:n johtamista ja konserniohjausta koskeva suositus. Tämä heijastuu käsitteiden määrittelyn osittaisena sekavuutena ts. mukana on liiaksi suhteellisen lähellä toisiaan olevia käsitteitä.	Huomioitu: Tarkennetaan tehokkuuden ja taloudellisuuden käsitteitä.
18.3	Nämä olisivat loogisemmat asiakirjan lopussa.	Hylätty: Kappalejärjestys perustuu <i>JHS 136 Menettelytavat JHS-työssä</i> -suositukseen

19. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 4.1 Talousarvio ja -suunnitelma

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
19.1	Kolmanneksi viimeinen kappale hallintosäännöstä esitetään siirrettäväksi luvun kolmanneksi ensimmäiseksi kappaleeksi	Hyväksytty

20. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 4.2 Talousarvion yhteys kirjanpitoon ja taloustilastoon

Ei vastauksia.

21. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 4.3.1 Lakkaavan kunnan talousarvio ja -suunnitelma

Ei vastauksia.

22. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 4.3.2 Toimintaa jatkavan kunnan talousarvio ja -suunnitelma

Ei vastauksia.

23. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 4.3.3 Taloussuunnitelman tasapainottaminen ja

yksilöidyistä toimenpiteistä päättäminen

Ei vastauksia.

24. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1 Taloussuunnitelman tehtävät

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
24.1	Toiseksi viimeisessä kappaleessa kirjoitusvirhe: "talousarvioissa" po. "talousarviossa"	Hyväksytty
24.2	Konkreta exempel saknas! Problemet i kommunen är oftast att målsättningarna blir för abstrakta. Det skulle vara ett bra stöd för budgetarbetet att handboken hade konkreta exempel på goda målsättningar!	Huomioitu: Lisätään konkreettisia esimerkkejä.

25. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.1 Tavoitteiden asettaminen

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
25.1	Monet mainitut asiat eivät talousarviovaiheessa ole vielä tiedossa tai valmiita talousarviossa linjattavaksi. Konsernia koskevista suosituksista on hankala toteuttaa talousarviovalmistelussa, koska ne ovat osittain yhtiöiden päätösvallassa olevia asioita. Lisäksi konserniin liittyviin järjestelyihin liittyy konsernin taloudelliset intressit suhteessa muihin osapuoliin. Monet luvun loppupuolella esitetyt kunnan toiminnan tavoitteet ovat haasteellisia tavoitteina mutta voisivat olla enemmänkin seurantatietona.	Ei toimenpiteitä

26. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.2 Kunnan tai tehtäväalueen aluetta, asemaa, väestöä ja kokonaistaloutta koskevat strategiset tavoitteet

Ei vastauksia.

27. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.2.1 Asiakaslähtöiset tavoitteet

Ei vastauksia.

28. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.2.2 Palvelutoiminnan tuotantoon ja järjestämiseen liittyvät tavoitteet

Ei vastauksia.

29. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.2.3 Tavoitteiden mitattavuusvaatimus

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
29.1	Luvun neljännessä kappaleessa mainitaan "tarpeettomat" haasteet. Voidaanko haasteet erotella tarpeettomiin ja tarpeellisiin? Esitetään	Hyväksytty

	sana poistettavaksi. Sivun 12 neljännen kappaleen sana "mittaroitaville" esitetään muutettavaksi muotoon "mitattaville".	
--	---	--

30. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.3.1 Resurssien jakaminen budjetti- ja kohderahoitteisessa toiminnassa

Ei vastauksia.

31. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.3.2 Tavoitteiden sitominen resursseihin

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
31.1	Kolmanneksi viimeiseen kappaleeseen huomiona, että hyvinvoinnin lisäys voi johtua myös tekijöistä, jotka eivät ole suoraan kunnan itsensä päätettävissä (valtakunnan tason toimet). Tekstiin ei esitetä kuitenkaan konkreettista muutosesitystä.	Ei toimenpiteitä

32. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.3.3 Kunnan lakisääteiset ja vapaaehtoiset tehtävät

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
32.1	Kohdassa yleisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat tehtävät esitetään "pelastuspalvelut" muutettavaksi termiksi "pelastustoimi"	Hyväksytty

33. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.1.4 Varsinaisen toiminnan ja investointien rahoitus

Ei vastauksia.

34. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.2.1 Tasapainoperiaate

Ei vastauksia.

35. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.2.2 Brutto- ja nettoperiaate

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
35.1	Valtuuston tulee voida päättää asettaako valtuusto talousarvion sitovuudeksi brutto- tai nettoperiaatteen. Liikelaitosten osalta valtuusto voi päättää muistakin sitovista eristä kuin suosituksessa mainitut.	Huomioitu: Lisätty liikelaitosta sitoviksi eriksi kuntalain 13:120 § mukaan kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle.

36. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.2.3 Suorite- ja realisointiperiaate

Ei vastauksia.

37. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.2.4 Täydellisyysperiaate

Ei vastauksia.

38. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 5.2.5 Kehysbudjetointi-periaate

Ei vastauksia.

39. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.1 Talousarvioasetelman osat ja rakenne

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
39.1	Käyttötalousosassa on esitetty kohde- ja budjettirahoitteisten tehtävien yhdistelmät. Näiden sijasta käytännössä talousarviossa esitetään yksittäiset tehtävät. Vanhassa TA-suosituksessa (2000) kuvio oli huomattavasti havainnollisempi. Rahoitusosasta puuttuvat tulo- ja rahoituksen korjauserät. Myös pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olisi perusteltua nimetä rahoituslaskelman kaavan mukaisesti.	Hyväksytty

40. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.2.1 Suunnitelmien yleiset perusteet ja kehitysnäkymät

Ei vastauksia.

41. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.2.2 Kuntastrategian ja palvelusuunnitelmien esittäminen talousarviossa ja -suunnitelmassa

Ei vastauksia.

42. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.2.3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Vastaajien määrä: 5

No	Palaute	Työryhmän vastine
42.1	Sivun 19 kolmannessa kappaleessa kirjoitusvirhe: "erimerkiksi" po. "esimerkiksi". Ennen kuvaa "asettavista" po. "asetettavista".	Hyväksytty
42.2	Kaikissa tilanteissa ei ole järkevää asettaa konsernitasoisia tavoitteita talousarviossa, esim konsernin suhteellinen velkaantuneisuus tai korolliset lainat/asukas. Konserniyhteisöt toimivat itsenäisesti ja lähtökohtaisesti omien taloudellisten intressien mukaisesti. Pitääkö konsernitason tavoitteet asettaa konsernijohtolle vai ylipäätään kunnalle. Ja tulisiko ne johtaa suoraan tytäryhteisökohtaisiksi tavoitteiksi.	Hylätty: Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen ja kuntakonsernin lainamäärä/asukas ovat "kriisikuntakriteereitä". Niihin pitäisi voida vaikuttaa omistajaohjauksella, jolloin tavoite voidaan asettaa konsernijohtolle.

42.3	Här är bra exempel på konkreta målsättningar som kan utvärderas. Det skulle vara bra med andra lika goda exempel!!!	Ei toimenpiteitä
42.4	Kunnan edustajien raportointikertojen lukumäärä kunnanhallitukselle/lautakunnalle on hyvin keinotekoinen konsernitavoite. Kaiken kaikkiaan yksittäiselle edustajalle asetettu tavoite tuntuu vieraalta ajatukselta - riittäisikö konsernitavoitteiden luokittelu koko konsernia koskeviin ja yksittäistä tytäryhteisöä koskeviin tavoitteisiin?	Huomioitu: Poistetaan taulukosta raportointikertojen lukumäärä.
42.5	Koska konsernitalousarviota ei laadita, on hankalaa laskea suosituksessa olevia tunnuslukuja. Näiden laskemiseen olisi hyvä olla konkreettisia ohjeita. Muutoinkin konsernin merkitys kasvaa, mutta suosituksessa on erittäin vähän konsernia koskevia kohtia, eikä ne ole edelliseen suositukseen nähden muuttuneet.	Huomioitu: Muokataan tekstiä. Tunnuslukujen laskeminen perustuu edellisen vuoden toteumaan, mihin nähden tavoitteita asetetaan.

43. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.1 Budjetti- ja kohderahoitteiset tehtävät käyttötalousosassa

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
43.1	Kaavion 2 mukainen ryhmittely on osin keinotekoinen (esim. mikä on budjettirahoitteinen tilaaja-tuottaja?). Kaiken kaikkiaan suositus tulisi laatia niin, että se ei liiaksi heijasta tilaaja-tuottaja-ajattelua - sehän ei ole käytössä kuin joissakin kunnissa.	Huomioitu: Poistetaan tilaaja-tuottajanäkökulmaa tekstistä ja muokataan kaaviota 2.

44. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2 Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
44.1	Budjettirahoitteisten tehtävien osalta, mitä voisi esimerkinomaisesti tarkoittaa korvaus tehtävien tuotantovälineisiin sitoutuneesta pääomasta? Onko realistista kaikesta sitoutuneesta pääomasta esittää kustannuslaskelmia?	Hylätty: Käsikirjan kappaleessa 6.3.2.6 on määritelty ”korke, jotta saadaan omakustannushinta”. Tieto voi olla tarpeellinen hinnoittelun kannalta.
44.2	Kaikissa käyttötalousosaa kuvaavissa taulukoissa olisi hyvä miettiä, onko erillinen rivi valmistus omaan käyttöön tarpeellinen. Sehän kuvaa investoinneiksi siirrettäviä menoja. Palvelutuotannon menoista saa paremman kokonaiskuvan, jos valmistus omaan käyttöön vähennetään menojen määrästä. Samoin useissa käyttötalousosan taulukoissa valtuuston ja lautakunnan hyväksymät tavoitteet on esitetty yhdessä. Tämä pidentää tarpeettomasti talousarvion laajuutta, ja voi jopa antaa väärän kuvan siitä, mistä valtuusto päättää talousarvion yhteydessä.	Hylätty: Kunnat voivat kirjanpidossaan noudattaa vaihtoehtoisia tapoja. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä pitäisi olla yhdenmukainen tapa, joten Valmistus omaan käyttöön -rivi jätetään suositukseen. Tekstissä kuitenkin selvennetään asian liittyvän menojen vähentämiseen. Huomioitu: Poistetaan kaavio 3.

45. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.1 Palvelusuunnitelma

Ei vastauksia.

46. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.2 Budjettirahoitteisen tehtävän tavoitteet ja tunnusluvut

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
46.1	Tulokehukset kohderahoitteiselle tehtävälle? Esim liikelaitoksilla ei ole järkevää asettaa tulokehkyksiä vaan kannattavuuteen, tuotantoon ja palvelun laatuun liittyviä tavoitteita.	Hylätty: Ei huomioida tässä kohdassa.
46.2	Suosituksen kuvioiden asettelut ja tavoiteviesti kannattaa tarkastella huolellisesti. Esimerkiksi kaaviossa 3 menokehukset on esitetty vaikuttavuustavoitteiden kohdalla mutta tulotavoitteet tuotantotavoitteiden kohdalla - miksi näin?	Huomioitu: Korjataan kuviota, jossa tekstit ja laatikot eivät kohtaa oikein.

47. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.3 Käyttötalouden perustelut

Ei vastauksia.

48. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.4 Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot

Ei vastauksia.

49. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.5 Toimintatulojen ja toimintamenojen budjetointi lajeittain

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
49.1	Luvun kolme viimeistä kappaletta koskien kuntatalousohjelmaa tuntuvat muuhun tekstiin nähden "eriparisilta", ikään kuin olisivat kokonaan väärässä paikassa?	Huomioitu: Muutetaan kappaleiden paikkaa.

50. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.6 Laskennalliset kustannukset budjettirahoitteisessa tehtävässä

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
50.1	Budjettirahoitteisten tehtävien osalta, mitä voisi esimerkinomaisesti tarkoittaa korvaus tehtävien tuotantovälineisiin sitoutuneesta pääomasta? Onko realistista kaikesta sitoutuneesta pääomasta esittää kustannuslaskelmia?	Hylätty: Käsikirjan kappaleessa 6.3.2.6 on määritelty "korko, jotta saadaan omakustannushinta". Tieto voi olla tarpeellinen hinnoittelun kannalta.

51. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.7 Tehtävän kokonaiskustannukset

Ei vastauksia.

52. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.2.8 Arvonlisäveron käsittely

Ei vastauksia.

53. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.1 Kohderahoitteisen tehtävän järjestämismallit

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
53.1	Kaavio 4 lienee tarpeeton kun on vain ote kaaviosta 2 (ks. myös kommentit aiemmin).	Hyväksytty

54. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.2 Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
54.1	Onko realistista määritellä kaikille kohderahoitteisille tuotantotavoitteita? Kaikki kirjanpidolliset taseyksiköt eivät ole sen luonteisia joille on järkevää asettaa tuotantotavoitteita. Onko kohderahoitteisen käyttötalousosaa tarpeen suunnitella tililajeittain, eikä menot-tulot olisi riittävä. Nettopohjaisesti budjetoitujen yksiköiden kohdalla toimintakate on usein parempi sitova tavoite kuin tulos.	Huomioitu: Kaikille tehtäville ei ole tarpeen asettaa tuotantotavoitteita. Hylätty: Kohderahoitteisen tehtävän tulosbudjetti suositetaan laadittavan <i>asetelman 2</i> mukaisena riippumatta siitä, onko kyse nettoyksiköstä, muusta taseyksiköstä vai liikelaitoksesta.
54.2	Kuvion ja tekstin sisältöä sotkee se, että nettoyksiköitä, liikelaitoksia ja taseyksiköitä on yhdistelty samaan kuvioon ja tekstiin. Liikelaitoksista ja taseyksiköistä on kuitenkin suosituksessa omat luvut, jolloin tässä voi keskittyä nettoyksiköihin. Tämä kommentti koskee koko lukua.	Huomioitu: Muokataan asetelma 2:ta ja selkiytetään tekstiä.

55. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.3 Kohderahoitteisen tehtävän palvelusuunnitelma

Ei vastauksia.

56. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.4 Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Ei vastauksia.

57. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.5 Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalouden perustelut

Ei vastauksia.

58. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.6 Kohderahoitteisen tehtävän tulosbudjetti

Ei vastauksia.

59. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.7 Kohderahoitteisen tehtävän tulosbudjetin sitovat erät valtuustoon nähden

Ei vastauksia.

60. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.8 Tehtävän kokonaiskustannukset

Ei vastauksia.

61. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.3.3.9 Arvonlisäveron käsittely

Ei vastauksia.

62. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.1 Tuloslaskelmaosan asetelma

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
62.1	Tuloslaskelman alaosassa on esitetty erillinen rivi verotuloille kunnan tuloslaskelmakaavasta poikkeavasti - tämä ei liene tarpeen.	Hyväksytty

63. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.2 Käyttötalousosan yhdistely tuloslaskelmaosaan

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
63.1	Riveillä 3-4 "muusta kaupungista" po. "muusta kunnasta"	Hyväksytty
63.2	Tarkoitetaanko tässä sitä, että itsenäiset taseyksiköt ovat osana kaupunkia eikä niitä käsitellä kuten liikelaitoksia?	Huomioitu: Selvennetään tekstiä. Tuloslaskelmaosa laaditaan erikseen liikelaitoksista ja muusta kunnasta ml. taseyksiköt.

64. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.2.1 Toimintatulojen, toimintamenojen sekä valmistus omaan käyttöön -erän yhdistely

Ei vastauksia.

65. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.2.2 Rahoitustulojen ja -menojen yhdistely

Ei vastauksia.

66. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.2.3 Poistojen ja arvonalentumisten yhdistely

Ei vastauksia.

67. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.2.4 Satunnaisten erien yhdistely

Ei vastauksia.

68. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.2.5 Tilinpäätössiirtojen ja tuloverojen yhdistely

Ei vastauksia.

69. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.3 Tuloslaskelmaosassa budjetoitavat erät

Ei vastauksia.

70. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.3.1 Verotulojen budjetointi

Ei vastauksia.

71. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.3.2 Valtionosuuksien budjetointi

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
71.1	Huomiona, että neljännessä kappaleessa mainitaan valtion korvaus perustoimeentulotuen kustannuksiin, joka poistuu vuoden 2017 alusta ja teksti vanhenee näiltä osin melko nopeasti	Huomioitu: Maininta perustoimeentulotuesta poistetaan.

72. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.3.3 Rahoitustulojen ja -menojen budjetointi

Ei vastauksia.

73. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.3.4 Satunnaisten erien budjetointi

Ei vastauksia.

74. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.3.5 Tilinpäätössiirtojen budjetointi

Ei vastauksia.

75. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.4 Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
75.1	Tavoitearvo asukaskohtaiselle ylijäämälle on rohkea suositus. Onko talousarviosuositus oikea paikka tällaiselle?	Hylätty: Tavoitteena on oltava alijäämän pieneneminen.

76. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.4.5 Tuloslaskelmaosan vertailutiedot

Ei vastauksia.

77. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.5 Investointiosa kunnan talousarviossa

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
77.1	Sivu 39, onko omaisuuden myynti tarkoituksen mukaista esittää jokaisen hankeryhmän osalta.	Hylätty: Kyse on esimerkistä.

78. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.5.1 Hanketavoitteet

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
78.1	Onko realismia että eri investointihankkeiden osalta eritellään onko kyse palvelutuotannon määrän lisäämisestä vai palvelukyvyyn paranemisesta vai tuotannon tehostamisesta?	Huomioitu: Hankekohtaisissa tavoitemäärittelyissä selvitetään esimerkiksi, tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäämistä, palvelukyvyyn parantamista vai tuotannon tehostamista.
78.2	Investointien hanketavoitteina on esitetty enemminkin investointien luonnetta kuvaava ryhmittely. Eikö esimerkiksi uuden asuinalueen koulun rakentaminen ole aina uusinvestointi ilman että sitä asetetaan erikseen tavoitteeksi. Investointien luokittelu on tarpeen, mutta se on eri asia kuin investointeja koskevat tavoitteet.	Huomioitu: Hankekohtaisissa tavoitemäärittelyissä selvitetään esimerkiksi, tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäämistä, palvelukyvyyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Investointiosasta tulee käydä ilmi, mitkä hanketavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia. Lisäksi luokitellaan investoinnit sen mukaan, onko kyse uus-, laajennus- vai korvausinvestoinnista.

79. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.5.2 Investointimenojen budjetointi

Ei vastauksia.

80. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.5.3 Investointitulojen budjetointi

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
80.1	Investointitulojen budjetointiin annetaan suosituksessa kaksi vaihtoehtoa. Kuntien vertailtavuuden ja talousarviotietojen tilastoinnin kannalta tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Myyntitulojen budjetointi tasearvon määrällisenä olisi perusteltua sen vuoksi, että samaa tuloarviota ei sisällytetäisi talousarvioon kahteen kertaan (myyntivoitto vain käyttötalousosaan, ei toiseen kertaan investointiosaan).	Hyväksytty
80.2	Miksi on kaksi vaihtoehtoista tapaa budjetoida investointitulot? Eikö tämä vääristä kuntien välistä vertailua. Selvennys myös siihen miten toteumavertailu esitetään.	Huomioitu: Investointiosaan budjetoidaan aktivoitujen pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutuksesta saatavat tulot tasearvosta. Mahdollinen luovutusvoitto tai -tappio budjetoidaan käyttötalousosaan. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto ohjeistaa toteumavertailun.

81. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.1 Rahoitusosan asetelma

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
81.1	Rahavarojen muutos ja siten tunnusluku kassan riittävyys ovat erittäin vaikeita ennakoitavia tietoja talousarvion laadinnassa, koska saamisten ja velkojen yms. maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksia ei ole tiedossa. Näiden tietojen tarpeellisuutta voisi vielä pohtia.	Huomioitu: Poistettu tekstistä.

82. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.1.1 Toiminnan rahavirta

Ei vastauksia.

83. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.1.2 Investointien rahavirta

Ei vastauksia.

84. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.1.3 Rahoituksen rahavirta

Ei vastauksia.

85. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.1.4 Vaikutus maksuvalmiuteen

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
85.1	Kolmannen kappaleen rivillä 3 kirjoitusvirhe, po. "rahavarojen"	Hyväksytty
85.2	Onko tarkoituksenmukaista rahoitustarpeelle ja maksuvalmiudelle asettaa yksityiskohtaisia tavoitteita talousarviossa? Ne saatetaan mieltää liian sitoviksi ja vuoden aikana voidaan tehdä epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja.	Hylätty: Tavoitteet ovat tässä suuntaantavia.

86. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.2 Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut

Ei vastauksia.

87. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.2.1 Investointien omarahoitustavoite

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
87.1	Erittäin haastava tavoite, varsinkin sitovana tavoitteena.	Huomioitu: Muotoillaan tavoitetta.

88. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.2.2 Muut tavoitteet

Ei vastauksia.

89. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.3 Tuloslaskelma- ja investointiosan sekä taseyksikön rahoitusosan yhdistely kunnan rahoitusosaan

Ei vastauksia.

90. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.3.1 Tuloslaskelmaosan yhdistely

Ei vastauksia.

91. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.3.2 Investointiosan yhdistely

Ei vastauksia.

92. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 6.6.3.3 Muun taseyksikön rahoitusosan yhdistely

Ei vastauksia.

93. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.1 Talousarvion sitovuus

Ei vastauksia.

94. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.1.1 Tavoitteen sitovuus

Ei vastauksia.

95. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.1.2.1 Määrärahan sitovuus

Ei vastauksia.

96. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.1.2.2 Tuloarvion sitovuus

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
96.1	Luvun viimeinen virke on vaikeaselkoinen, sitä olisi hyvä tarkentaa.	Huomioitu: Virkettä muokataan selkeämmäksi.

97. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.1.2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
97.1	Onko tarpeellinen, työllistää kovasti eikä tuo lisäinformaatiota.	Huomioitu: Muokataan tekstiä. Yhteenvetolaskelma voidaan esittää talousarviossa. Tilinpäätöksessä on esitettävä yhteenvetotaulukko, johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymien erien talousarvio, toteutuma, poikkeama, talousarvion muutos ja poikkeama talousarviomuutoksen jälkeen.
97.2	Miten taulukossa esitetään erä Valmistus omaan käyttöön?	Huomioitu: Poistetaan taulukko 3.

98. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.2 Taloussuunnitelman sitovuus

Ei vastauksia.

99. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.3 Käyttö- ja hankesuunnitelman ja

kohderahoitteisen tehtävän osabudjettien sitovuus

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
99.1	Myös kohderahoitteiselle tehtävälle on perusteltua laatia käyttösuunnitelma. Voihan kohderahoitteisenkin tehtävän määrärahoja ja tuloarvioita olla tarpeen tarkentaa, ja niiden määrät ovat voineet muuttua valtuustokäsittelyssä.	Hyväksytty

100. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.4 Talousarvion muuttaminen

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
100.1	Talousarviovuoden jälkeisiä muutoksia talousarvioon ei voitane pitää suositeltavina minkäänlaisissa tapauksissa.	Hyväksytty

101. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.3.4 Liikelaitoksen tulojen ja menojen budjetointi lajeittain

Ei vastauksia.

102. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 7.5 Talousarvion toteutumisvertailu ja seuranta

Ei vastauksia.

103. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8. Kunnan talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ja hyväksyminen

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
103.1	Kaavion mukaan talousarvioprosessi alkaa jo tammikuussa. Käytännössä tilinpäätös laaditaan ennen kuin seuraava talousarvioprosessi alkaa. Kuviossa prosessi voisi käynnistyä esim. huhtikuussa. (sama esim. kaaviossa 17)	Hyväksytty

104. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8.1 Suunnittelukehykset

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
104.1	Kunnanhallitus antaa kehyspäätöksessään talousarviokehyykset harkintansa mukaan joko brutto- tai nettomääräisinä.	Hylätty: Suosituksen lähtökohtana on, että kohderahoitteisen tehtävän budjetoinnissa sovelletaan nettoperiaatetta.

105. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8.2 Laadintaohjeet

Ei vastauksia.

106. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8.3 Toimielinten talousarvio- ja -suunnitelmaehdotukset

Ei vastauksia.

107. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8.4 Keskushallinnon yhdistely ja tasapainotus

Ei vastauksia.

108. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8.5 Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen hyväksyminen

Ei vastauksia.

109. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 8.6 Käyttösuunnitelmien ja erillisbudjettien hyväksyminen

Ei vastauksia.

110. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9. Kunnan liikelaitoksen budjetointi ja käsittely kunnan talousarviossa

Ei vastauksia.

111. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.1 Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ja hyväksyminen

Ei vastauksia.

112. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2 Liikelaitoksen talousarvion rakenne ja sen sitovat erät

Vastaajien määrä: 2

No	Palaute	Työryhmän vastine
112.1	Liikelaitoksen eri tehtävien tuloslaskelmia voitaisiin kutsua käyttötalousosaksi. Liikelaitoksen tuloslaskelma on perusteltua laatia sen oman tuloslaskelmakaavan mukaisena (nyt kaaviossa 9 kunnan tuloslaskelma).	Huomioitu: Muutetaan liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaksi.
112.2	Mikä tarkoitus on liikelaitoksien tilinpäätöskaavoista poikkeavalla talousarviokaavalla? Tämä aiheuttaa sekaannusta ja jopa koulutuksessa on sanottu että turha on näitä kaavoja käyttää (siis ta-suositus).	Huomioitu: Muutetaan liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaksi.

113. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.1 Liikelaitoksen sitovat tavoitteet

Ei vastauksia.

114. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.2 Perustelutekstit

Ei vastauksia.

115. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.3 Menojen ja tulojen sitovuus liikelaitoksen talousarviossa

Ei vastauksia.

116. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.3.1 Tulosbudjetin sitovat erät

Ei vastauksia.

117. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.3.2 Investointibudjetin sitovat erät

Ei vastauksia.

118. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.3.3 Rahoitusbudjetin sitovat erät

Ei vastauksia.

119. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.4 Liikelaitoksen talousarvion muuttaminen

Ei vastauksia.

120. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.2.5 Liikelaitoksen talouden tasapainottamisvaatimus

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
120.1	Kuntalain talouden tasapainottamista koskevien säännösten soveltaminen yksittäiseen yksikköön tuntuu vieraalta ajatukselta (näin myös kohta 10.8).	Huomioitu: Muokataan tekstiä; väljennetään vaatimusta.

121. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.3 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

Ei vastauksia.

122. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.3.1 Liikelaitosten vaikutus kunnan tuloksen muodostumiseen

Ei vastauksia.

123. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 9.3.2 Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
123.1	Liikelaitosten vaikutus kunnan tuloksen muodostumiseen on esitetty kolmena taulukkona, joista aina seuraava jatkuu siitä mihin edellinen päättyy. Miksi näitä taulukoita ei voi esittää yhtenä laskelmana?	Hyväksytty

124. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10. Muun taseyksikön budjetointi ja käsittely kunnan talousarviossa

Ei vastauksia.

125. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.1 Muun taseyksikön talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ja hyväksyminen

Ei vastauksia.

126. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.2 Muun taseyksikön talousarvion rakenne

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
126.1	Taseyksikön tuloslaskelma laaditaan liikelaitoksen kaavan mukaisena. Kaaviossa 10 on käytetty kunnan tuloslaskelmakaavaa mukailevaa versiota.	Huomioitu: Muutetaan liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaksi.

127. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.3 Muun taseyksikön sitovat tavoitteet

Ei vastauksia.

128. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.4 Muun taseyksikön talousarvioperustelut

Ei vastauksia.

129. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.5 Menojen ja tulojen sitovuus muun taseyksikön talousarviossa

Ei vastauksia.

130. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.5.1 Tulosbudjetin sitovat erät

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
130.1	Tuloksenkäsittelyerien määrittäminen sitoviksi eriksi ei liene yhden yksikön osalta perusteltua.	Hyväksytty

131. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.5.2 Investointibudjetin sitovat erät

Ei vastauksia.

132. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.5.3 Rahoitusbudjetin sitovat erät

Ei vastauksia.

133. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.5.3.1 Rahoitusbudjetti kirjanpidollisessa taseyksikössä

Ei vastauksia.

134. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.5.3.2 Rahoitusbudjetti laskennallisessa taseyksikössä

Ei vastauksia.

135. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.6 Muun taseyksikön tulojen ja menojen budjetointi lajeittain

Ei vastauksia.

136. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.7 Muun taseyksikön talousarvion muuttaminen

Ei vastauksia.

137. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 10.8 Muun taseyksikön talouden tasapainottamisvaatimus

Ei vastauksia.

138. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.1 Yhteistoiminnan järjestämisvaihtoehdot

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
138.1	Kaavion 11 kunkin vaihtoehdon erot eivät hahmotu lukijalle. Mikä on esimerkiksi kuntayhtymämallissa tilaajayksiköiden kahden vaihtoehdon ero?	Hylätty: Kaaviossa on eritelty toimintoja yhteistoiminnan eri osapuolten näkökulmista.

139. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2 Budjetointi- ja taloussuunnittelu sopimuskuntamallissa

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
139.1	Toiseksi viimeisessä kappaleessa kirjoitusvirhe, po. "lyhytaikaisen"	Hyväksytty

140. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.1 Tilaajan budjetointi

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
140.1	Kaaviossa 12 vastuukunnan talousarviossa on esitetty erillisenä tilaajatehtävä, joka sisältää myös muiden kuntien osuudet. Kuvion mukaisessa mallissa yksi palvelu budjetoidaan kolmeen kertaan: sopimuskunnissa, tilaajatehtävässä ja tuottajatehtävässä - tämä paisuttaa tarpeettomasti kuntasektorin budjetoitavia eriä. Kuviossa ja sitä seuraavassa tekstissä ei ole myöskään otettu huomioon isäntäkunnan osuutta rahoitusosuutena, vaikka se olisi kuntien tasapuolisuuden kannalta perusteltua.	Hyväksytty

141. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.2 Tuottajan budjetointi

Ei vastauksia.

142. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.3 Rahoittajan budjetointi

Ei vastauksia.

143. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.4 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa ohjaavat sopimukset ja suunnitelmat

Ei vastauksia.

144. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.4.1 Yhteistoimintasopimus

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
144.1	Kolmannen kappaleen keskellä turha tyhjä rivi	Hyväksytty

145. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.4.2 Palvelusuunnitelma

Ei vastauksia.

146. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.4.3 Palvelusopimukset

Ei vastauksia.

147. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.4.4 Tuotantosopimukset

Ei vastauksia.

148. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.2.4.5 Investointien rahoitusopimukset

Ei vastauksia.

149. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.1 Kuntayhtymän taloussuunnittelua koskevat säännökset

Ei vastauksia.

150. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.2 Taloussuunnittelun tehtävät

Ei vastauksia.

151. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.2.1 Tavoitteiden asettaminen

Ei vastauksia.

152. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.2.2 Resurssien jakaminen tehtäville, hankkeille ja pääomarahoitukseen eriin

Ei vastauksia.

153. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.2.3 Toiminnan ja investointien rahoitus

Ei vastauksia.

154. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.3 Taloussuunnittelun periaatteet

Ei vastauksia.

155. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.4.1 Talousarvion osat

Ei vastauksia.

156. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.4.2 Yleisperustelut

Ei vastauksia.

157. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.5 Käyttötalousosa kuntayhtymän talousarviossa

Ei vastauksia.

158. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.6.1 Tuloslaskelmaosan asetelma

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
158.1	Tuloslaskelman kaavassa tuloverot on esitetty erillisellä rivillä tilinpäätöksen kaavoista poikkeavasti.	Hyväksytty

159. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.6.2 Käyttötalousosan yhdistely kuntayhtymän tuloslaskelmaosaan

Ei vastauksia.

160. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.6.3 Tuloslaskelmaosassa budjetoitavat erät

Ei vastauksia.

161. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.6.4 Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
161.1	Tuloslaskelmaosan tunnusluku on eri kaava kuin kunnissa, kunnissa vuosikate/poistot, kuntayhtymissä vuosikate/poistonlaiset investoinnit - miksi näin?	Huomioitu: Muutetaan kuntayhtymän tunnuslukua.

162. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.6.5 Tuloslaskelmaosan vertailutiedot

Ei vastauksia.

163. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.7 Investointiosa kuntayhtymän talousarviossa

Ei vastauksia.

164. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.7.1 Hanketavoitteet

Ei vastauksia.

165. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.7.2 Investointimenojen budjetointi

Ei vastauksia.

166. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.7.3 Investointitulojen budjetointi

Ei vastauksia.

167. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.8.1 Rahoitusosan asetelma

Ei vastauksia.

168. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.8.2 Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut

Ei vastauksia.

169. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.9.1 Tuloslaskelmaosan yhdistely

Ei vastauksia.

170. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.9.2 Investointiosan yhdistely

Ei vastauksia.

171. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.9.3 Muun taseyksikön rahoitusosan yhdistely

Ei vastauksia.

172. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.10 Kuntayhtymän talousarvion sitovuus ja toteutumisen seuranta

Ei vastauksia.

173. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.10.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Ei vastauksia.

174. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.10.2 Talousarvion muuttaminen

Ei vastauksia.

175. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.10.3 Talousarvion toteutumisvertailu

Ei vastauksia.

176. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11 Kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ja hyväksyminen

Ei vastauksia.

177. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11.1 Suunnittelukehykset

Ei vastauksia.

178. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11.2 Laadintaohjeet

Ei vastauksia.

179. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11.3 Tehtäväkohtaiset budjetti- ja suunnitelmaehdotukset

Ei vastauksia.

180. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11.4 Talousarvion yhdistely ja tasapainotus

Ei vastauksia.

181. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11.5 Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen hyväksyminen

Ei vastauksia.

182. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.3.11.6 Tehtäväkohtaisten erillisbudjettien hyväksyminen

Ei vastauksia.

183. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.1 Liikelaitoskuntayhtymän sääntely kuntalaissa

Ei vastauksia.

184. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.2 Taloussuunnittelun tehtävät liikelaitoskuntayhtymässä

Ei vastauksia.

185. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.2.1 Tavoitteiden asettaminen

Ei vastauksia.

186. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.2.2 Resurssien jakaminen tehtäville, hankkeille ja pääomarahoitukseen

Ei vastauksia.

187. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.2.3 Toiminnan ja investointien rahoitus

Ei vastauksia.

188. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.3 Taloussuunnittelun periaatteet ja talousarvion rakenne

Ei vastauksia.

189. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.3.1 Talousarvion osat

Ei vastauksia.

190. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.3.2 Talousarvion yleisperustelut

Ei vastauksia.

191. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.3.3 Käyttötalousosa liikelaitoskuntayhtymän talousarviossa

Ei vastauksia.

192. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.1 Tuloslaskelmaosan asetelma

Vastaajien määrä: 1

No	Palaute	Työryhmän vastine
----	---------	-------------------

192.1	Asetelmassa 9 on yhdistelmä kunnan ja liikelaitoksen kaavoista - onko tarkoituksella erilainen kuin tilinpäätöksessä?	Huomioitu: Muokataan kaavat tilinpäätöstä vastaaviksi.
-------	---	--

193. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.2 Liiketoimintasuunnitelman kuvaus

Ei vastauksia.

194. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.3 Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Ei vastauksia.

195. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.4 Tuloslaskelmaosan perustelut

Ei vastauksia.

196. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.5 Liikelaitoskuntayhtymän tulosbudjetti

Ei vastauksia.

197. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.6 Tehtävän kokonaiskustannukset

Ei vastauksia.

198. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.7 Arvonlisäveron käsittely

Ei vastauksia.

199. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.4.8 Tuloslaskelmaosan vertailutiedot

Ei vastauksia.

200. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.5 Investointiosa liikelaitoskuntayhtymässä

Ei vastauksia.

201. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.5.1 Hanketavoitteet

Ei vastauksia.

202. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.5.2 Kustannusarvion ja investointimenojen budjetointi

Ei vastauksia.

203. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.5.3 Investointitulojen budjetointi

Ei vastauksia.

204. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.1 Rahoitusosan asetelma

Ei vastauksia.

205. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.2 Toiminnan rahavirta

Ei vastauksia.

206. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.3 Investointien rahavirta

Ei vastauksia.

207. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.4 Rahoituksen rahavirta

Ei vastauksia.

208. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.5 Vaikutus maksuvalmiuteen

Ei vastauksia.

209. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.6 Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut

Ei vastauksia.

210. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.6.7 Tuloslaskelma- ja investointiosan yhdistely rahoitusosaan

Ei vastauksia.

211. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.7.1 Sitovuusperusteet

Ei vastauksia.

212. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Ei vastauksia.

213. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.7.3 Talousarvion toteutumisvertailu

Ei vastauksia.

214. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.7.4 Talousarvion muuttaminen

Ei vastauksia.

215. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.8 Talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ja hyväksyminen

Ei vastauksia.

216. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.8.1 Suunnittelukehykset

Ei vastauksia.

217. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.8.2 Talousarvio- ja suunnitelmaehdotuksen laadinta

Ei vastauksia.

218. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 11.4.8.3 Talousarvio- ja -suunnitelmaehdotuksen hyväksyminen

Ei vastauksia.

219. Muutosehdotukset liitteen 1 kappaleeseen 12. Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet kunnan, kuntayhtymän ja maakunnan talousarvioissa sekä toteutumisen seuranta

Ei vastauksia.